

Mùa nước trong xưa

THU NGUYỆT

Trong nỗi nhớ, hồi trước, đất trời quê ta chỉ có hai mùa: Mùa nước trong và mùa nước đục.

Mùa nước đục bắt đầu từ tháng 5 Âm lịch, dân mình kêu bằng con nước quay. Lúc này, con sông đậm ngọt màu gạch non, màu của phù sa đất đai từ nhiều vùng trộn lại. Nhìn sông lúc này lòng cũng thấy như trộn lẫn mấy nỗi bồi hồi, man mác, da diết... một điều gì đó rất xa. Có lẽ đó là dư âm ký ức của những mùa nước nổi quá ấn tượng, đã in sâu vào trong tiềm thức người miền Tây Nam bộ. Hề nhìn nước đục là biết sắp đến mùa nước đỏ. Đôi khi người ta còn nhìn màu nước mà đoán mực nước năm đó sẽ cao đến bao nhiêu.

Mùa nước trong là mùa bắt đầu những con gió chướng. Khi cái lạnh se

se thổi, là những hạt phù sa hiện khô của đất phương Nam - vốn thường quen nắng ấm - lau nhau trốn lạnh, lặn núp xuống đáy sông, nhường lại cho dòng nước trong veo trôi nhẹ hững.

Mùa nước trong cũng là thời điểm cất lúa mùa. Những ghe chở lúa mùa từ đồng sâu nổi đuôi nhau về xóm, chui qua những chiếc cầu tre soi bóng xuống dòng nước trong vắt, nhìn thấu suốt đến tận chân cầu.

Giữa mùa nước trong là những ngày dành cho các cô thôn nữ miệt ruộng như mình tập tành công-dung-ngôn-hạnh. Đó là mùa chuẩn bị đón Tết.

Với mình, quê đẹp thôn xao và rục rờ nhất là những ngày nước trong. Các cây cầu bến sông trước nhà ríu rít tiếng nói cười, hỏi thăm, chỉ vẽ nhau cách làm bánh mứt, dưa cà dưa kiệu của mấy cô, mấy dì, mấy thím. Nhà ai cũng có một cây cầu bến sông. Minh

thích nhất là mang rau cải xuống bến để rửa vào những ngày này. Trời ơi, nó đẹp! Có lần, má mua mấy chục cải làm dưa, kêu đem xuống bến rửa. Minh đội thúng cải xuống bến, hứng chí quăng rải hết mấy chục cây cải xuống dòng nước trong xanh đang chảy nhẹ như ru. Những cây cải bẹ xanh như những cái hoa bèo vĩ đại, trôi lật nghiêng lật ngửa giữa dòng nước xanh trong. Minh thích chỉ đứng ngó đã đời rồi mới nhảy ùm xuống vớt! Vui muốn chết!

Thích nhất là những món quà vớt được bắt nguồn từ sông. Khi thì trái mận chín, khi thì trái dưa bị chuột cắn cuống, rớt tạt vào sông; thậm chí có khi là một trái dưa hấu to tròn, xuống ai chớ đầy, lặn xuống trôi theo dòng nước. Những thứ ấy nhiều khi không ăn được, nhưng vẫn mừng hóm như bắt được lộc trời. Hồi nhỏ, tắm sông

ẢNH PHƯƠNG LIÊN

THỜI GIAN LUÔN MANG ĐI VÀ MANG ĐẾN NHỮNG ĐIỀU ẮT PHẢI. ĐẤT TRỜI VẪN BỐN MÙA THAY ĐỔI HỒN NHIÊN, TA DẠI GÌ ẦM ỨC MÃI CHO PHIỀN! SÔNG VẪN ĐÓ, VẪN HẾT MÙA NƯỚC ĐỤC ĐẾN MÙA NƯỚC TRONG; TRONG ĐỤC MỖI THỜI Đâu THỂ MÃI GIỐNG NHAU. MỌI ĐIỀU CŨNG VẬY. TA BIẾT, Đâu ĐÓ GIỮA ĐỜI, NGƯỢC XUÔI TRÔI DẠT KHẮP NƠI, Đâu CHỈ MÌNH TA VẪN DÀO DẠT TRONG LÒNG NHỮNG MÙA NƯỚC TRONG NHƯ THẾ.

chẳng đứa nào mà không vớt được vài thứ gì đó. Sông giàu thiệt!

Mùa nước trong, tắm sông, con sông thì hẹp, xuống người này người kia boi qua boi lại liên liên, là con gái có ý tứ thì phải luôn tay đập cho động nước mỗi khi có xuống ai boi qua kế bên mình, bởi nước xanh, mặt nước mà yên là sẽ trong suốt như một tấm gương, nhìn thiếu điều thấy luôn tới cẳng. Mấy chuyện này má hồng dạy nhưng nhiều đứa con gái tự biết. Tóm lại, tắm sông mùa nước trong, mỗi tay hơn mùa nước đục. Mà vui...

Nước bây giờ biết có còn trong đục như xưa? Những dòng sông bây giờ khác lắm. Lúa mùa hầu như không còn nữa, cầu khỉ cứng vắng bóng dẫu; bánh mứt, dưa cải dưa kiệu bốn mùa đều có, cầu bến thưa dần những bóng

người í ới gọi nhau. Gió chướng vẫn se lạnh như ngày nào mà sao nước sông dường như ít trong hơn trước? Có phải những hạt phù sa ngày nay không còn nhất lạnh, hay trong dòng trôi bây giờ nước không chỉ chứa phù sa của đất đai. Tất cả đã ô nhiễm quá nhiều!

Mà thôi, thời gian luôn mang đi và mang đến những điều ắt phải. Đất trời vẫn bốn mùa thay đổi hồn nhiên, ta dại gì ầm ỨC mãi cho phiền!

Sông vẫn đó, vẫn hết mùa nước đục đến mùa nước trong; trong đục mỗi thời đâu thể mãi giống nhau. Mọi điều cũng vậy.

Ta biết, đâu đó giữa đời, ngược xuôi trôi dạt khắp nơi, đâu chỉ mình ta vẫn dạt dạt trong lòng những mùa nước trong như thế. ■

ẢNH TRẦN VIỆT ĐỨC

